

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Kretanje nepoznatog vozila po manevarskim površinama aerodroma
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	09.04.2019. godine, 07:00 UTC, aerodrom
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	<ul style="list-style-type: none"> - Vozilo - Kontrola letenja
Opis događaja:	<p>Podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>U 0700 UTC nepoznato bijelo vozilo, uočeno je kako se kreće od stajanke 1, preko TWY B, TWY A, pistom do Kapije bez prethodne dozvole ili ikakvog javljanja tornju. Odmah je pozvan Operativni centar aerodroma, da pitamo koje je vozilo neovlašteno ušlo na manevarske površine. Dobili informaciju da je vjerovatno granicna policija. Pozvali smo granicnu policiju na telefon i dobili potvrdu da je vozilo njihovo. Osobu koja se javila na telefon smo zamolili da hitno pozove vozaca uocenog vozila i da se odmah javi tornju sa pozivnim znakom kako bismo uspostavili dvosmjernu radio vezu. S obzirom da se do 0706 UTC nista nije desilo, a vec smo imali najavu za vazduhoplov koji je uskoro trebao da sleti, pozvali smo operativni i ukazali na hitnost situacije i da posalju nekoga sa radio vezom do vozila kod kapije E3. Follow me je izasao na lokaciju te smo dobili informaciju koji je pozivni znak vozila. Uspostavili smo radio vezu, utvrdili da osoba u vozilu ne zeli da da informacije potrebne tornju (koliko vremena ce se zadržati na lokaciji i slicno), te smo izricito trazili da se ne kreće bez odobrenja tornja po manevarskim površinama, a do slijetanja aviona nismo bili sigurni da li ce to ispostovati, te je pritisak i stres na kontrolora na duznosti, kao i njegovog instruktora bespotrebno bio veci nego inace.</p>
Opis postupaka učesnika u događaju:	

Okolnosti pod kojima se događaj desio:	
--	--

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1. BHANSA je u skladu sa svojim internim procedurama sprovela istragu ovog događaja.</p> <p>Tokom istrage zaključeno je sledeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dana 09.04.2019. godine u 07:00 UTC, kontrolori letenja uočili su nepoznato bijelo vozilo bez ikakvih oznaka kako se kreće od stajanke 1, preko TWY B, TWY A, pistom do kapije bez prethodne dozvole ili ikakvog javljanja tornju. Odmah je pozvan Operativni centar aerodroma, od kojih je dobijena informacija da je nepoznato vozilo u vlasništvu Granične policije; - Dana 09.04.2019. godine oko 07:01 UTC, kontrolori letenja pozvali su Graničnu policiju na telefon i dobili potvrdu da je vozilo u njihovom vlasništvu, te zaposlenika granične policije koja se javila na telefon zamolili su da hitno pozove vozača uočenog vozila i da se odmah javi tornju s pozivnim znakom, kako bi uspostavili dvosmjernu radio vezu; - Dana 09.04.2019. godine oko 07:06 UTC, kontrolori letenja su dobili najavu za vazduhoplov koji uskoro treba da sleti ali do tog trenutka nisu stupili u kontakt s vozilom Granične policije, te su pozvali Operativni centar aerodroma i ponovo ukazali na hitnost situacije, uz molbu da pošalju nekog s radio vezom do vozila kod kapije; - Dana 09.04.2019. godine oko 07:10 UTC, uspostavljena je veza između navedenog vozila i kontrolora letenja, koji dobija informaciju o pozivnom znaku vozila; - Nakon uspostavljene početne komunikacije kontrolor letenja nastoji ponovo stupiti u kontakt s vozilom, te iz tri puta proziva putem G/G veze ali bezuspješno; - Dana 09.04.2019. godine oko 07:12 UTC, uspostavljena je komunikacija između kontrolora letenja i vozila, međutim isti ne daju informacije kontroloru letenja, koliko će se zadržati na poziciji i njihovu namjeru osim odgovora - "DOK NE ZAVRŠI SVE OVO!" na koji kontrolor letenja traži objašnjenje; - Kontrolor letenja dobija informaciju od strane osobe unutar vozila, da ostaju na poziciji do daljnjega, te da će najaviti napuštanje iste. Kontrolor letenja upozorio je vozača vozila da se ne kreću prema pisti, jer avion treba ubrzo da sleti; - Dana 09.04.2019. godine, vazduhoplov je sletio na aerodrom u 07:36:31 UTC; - Dana 09.04.2019. godine oko 07:51 UTC, vozilo od TWR zatražila povratak na Stajanku 1;
---	--

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>-Dana 09.04.2019. godine oko 07:56 UTC, vozilo napustilo manevarske površine;</p> <p>- Vozilo Granične policije nije se pridržavalo odredbi navedenih u poglavlju "Kretanje vozila/lica po manevarskim površinama aerodroma" Sporazuma o koordinaciji između BHANSA - JPAKL i aerodroma;</p> <p>- Vozilo nije imalo oznake Granične policije;</p> <p>- Prilikom provođenja intervjua s izjesticima događaja isti su potvrdili, da se pozivni znakovi koji su navedeni u Prilogu 4. Sporazuma o koordinaciji između BHANSA - JPAKL i aerodroma dodjeljuju različitim vozilima;</p> <p>- Takođe, utvrđeno je i nedovoljno dobro poznavanje ulazno-izlaznih tačaka na manevarskim površinama.</p> <p>2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu ovog događaja.</p>
<p>Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)</p>	<p>E4 prema RAT alatu EUROCONTROL-a</p> <p>Ovaj događaj nije uticao na bezbjedno odvijanje vazdušne plovidbe (safety). Što se frekvencije tiče dešava se rijetko.</p>
<p>Prijedlog mjera prevencije: (Bezbednosne preporuke)</p>	<p>Navedeni događaj prezentovati na Komitetu sigurnosti aerodroma, kako bi se naglasila obaveza postupanja u skladu sa Sporazumom o koordinaciji između BHANSA – JPAKL i aerodroma – "Kretanje vozila/lica po manevarskim površinama aerodroma.</p> <p>Uputiti dopis jedinici Granične policije na međunarodnom aerodromu i zatražiti striktno poštovanje Sporazuma o koordinaciji između BHANSA – JPAKL i aerodroma, posebno po pitanju kretanja vozila i osoba po manevarskim površinama aerodroma.</p>
<p>Prijedlog drugih mjera:</p>	<p>Nema</p>
<p>Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)</p>	

Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	